

Rodna Gruda

NADIA MOLEK: SLOVENIJA JE MOJ DRUGI DOM

NADIA MOLEK: SLOVENIA IS MY SECOND HOME

Objavljeno dne/Published on: 21.04.2016

Avtor članka/Article Author: Edita Žugelj

Čeprav je, tako kot njena starša, Nadia Molek De Jager rojena v Argentini, ima Slovenijo za svoj drugi dom. Tu je preživela nekaj let v otroštvu, tudi pisati in brati se je naučila v slovenščini, zadnja leta pa se v domovino babice in dedka po očetovi strani vrača kot antropologinja in raziskuje različne vidike slovenstva med Slovenci v Argentini. Po pred tremi leti nagrajenem diplomskem delu zdaj pripravlja še doktorsko disertacijo.

Even though Nadia Molek De Jager was born in Argentina like her parents, she likes to think of Slovenia as her second home. Spending some of her childhood years in Slovenia, she learned to read and write in the language of her ancestors. For the past few years, she has been returning to her grandparents' homeland as an anthropologist studying the different aspects of the Slovenian identity among the Slovenians in Argentina. Following the success of her award-winning thesis three years ago, Nadia is already drawing up her PhD thesis.

Nadia Molek se je rodila leta 1979 v Buenos Airesu. Ko je bila stara tri leta in pol, je z očetom Oskarjem, ki ima belokranjsko-primorske korenine, in mamo Amalio, ki je špansko-argentinskega porekla, za štiri leta prišla v Slovenijo. Starša sta s štipendijo Slovenske izseljenske matice tu nadaljevala študij in se izpopolnjevala v znanju slovenščine, Nadia je hodila v vrtec, kasneje tudi v osnovno šolo. To je po vrnitvi končala v Argentini, potem pa obiskovala priznano nemško mednarodno srednjo šolo na Goethejevem inštitutu. Tako danes govori špansko, slovensko, nemško in angleško. Ko je bila leta 1995 na izmenjavi v Nemčiji, je znova obiskala Slovenijo in takrat je v sebi začutila, da je tu njen drugi dom.

Argentinka ali Slovenka?

V srednji šoli si je želela, da bi postala igralka ali režiserka, a se je po spletu okoliščin vpisala na filmsko montažo, potem pa še na antropologijo, ki ji je bila zelo všeč. Ko je diplomirala iz montaže, je začela delati ter nadaljevala študij antropologije. To je bilo po deseturnem delavniku zelo naporno, zato si je želela malo predahnuti. Dobila je štipendijo za učenje slovenščine na Centru za slovenščino kot drugi ali tuji jezik Filozofske fakultete UL in v Sloveniji preživela lepo leto. Nadia je takrat opazila, da naša dežela ni bila več taka, kot se je je spominjala iz otroštva in da so bili Slovenci v domovini drugačni od tistih v Argentini. »Začela sem se spraševati o svoji identiteti, kdo sem, kam sodim, sem Argentinka, Slovenka?« pripoveduje Nadia. »Po vrnitvi v Argentino sem se dobila s profesorjem Juanom Carlosom Radovichem, svojim zdajšnjim mentorjem, ki je po rodu Hrvat, in me je povabil na svoja srečanja o migracijah in identiteti. Sprejela sem njegov predlog, da začnem kot antropologinja raziskovati argentinske Slovence. Tako je po letu in pol dela, od tega sem bila pol leta tudi 'na terenu,' nastala moja diplomska naloga, za katero sem prejela priznanje Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Pri njej sta mi zelo pomagala tudi Irene Mislej in prof. Jaka Repič, ki sta mi iz Slovenije pošiljala materiale. Nalogo ravno zdaj prevajam iz španščine v slovenščino, a še ne vem, če bo dovolj sredstev, da jo bom lahko tudi izdala.« Nadia se zdaj v Sloveniji s štipendijo Erasmus+ posveča doktoratu, še naprej raziskuje življenje Slovencev v Argentini; ker so njeni interesi različni, še išče posebno temo zanj.

Ustvarjalnost in širina

Nadia sicer dela na treh univerzah. Zaposlena je kot doktorska raziskovalka na Inštitutu za antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Buenos Airesu, kjer pripravlja doktorat, na Pedagoški univerzi Province Buenos Aires (UNPE), kjer dela v raziskovalnem laboratoriju o novih tehnologijah v šolskem sistemu (LabTIC) ter na Univerzi del Salvador pa je trenutno na študijskem dopustu. Ustvarja krajše filme, ki jih prikažejo tudi na televiziji, predava o migracijah, identiteti, medijih in izobraževanju. Pri tem ji zelo koristi poznavanje multimedijskega področja, saj lahko mlajšim generacijam, ki rastejo ob moderni tehnologiji, marsikaj pokaže s pomočjo filmskega medija. »S podobami lahko stvari bolje in enostavneje razložiš. Nekateri sicer menijo, da tako izgubiš ustvarjalnost, a se ne strinjam s tem,« pravi Nadia. Sanja v španščini ali slovenščini? Večinoma v podobah in kot pravi, ima to najbrž po obeh starših: posebej po mami, Amaliji Perez Molek, ki je slikarka, grafičarka, oče Oskar Molek pa je etnolog in priznan fotograf. Starša sta sestri Katarini in njej dala veliko ustvarjalnosti, svobode in širine duha. »Moja starša sta ne samo umetnika, ampak tudi intelektualca, veliko bereta in s sestro si na ta način že od malega širiva obzorja. Čeprav menim, da v današnjem svetu ni dobro biti preveč pameten,« smeje se doda Nadia. »Sicer sta pa v zadnjem času zame zelo pomembna srce in intuicija. Če sledim temu, kar čutim, mi gre bolje, pa tudi bolj veselo in sproščeno živim.« Kot pravi Nadia, ji tudi umetnost pri tem zelo pomaga. Ne slika ali fotografira, kot mama in oče, ampak poje, in peti se je naučila ravno v Sloveniji. »Od malega rada pojem, vedno sem bila tudi članica pevskih zborov. V Argentini pojem v pevskem zboru Rudolfa Steinerja, na antropozofski šoli, tako da zdaj, ko sem v Sloveniji, petje zelo pogrešam.« Nadia je pri nas skupaj z možem Juanom De Jagerjem, ki je prav tako antropolog, in se tukaj zelo dobro počuti. Kot veliko Argentinecev ima tudi on izseljensko zgodbo: njegovi predniki so iz Nizozemske, Španije, Litve in Argentine.

Nadia snema tudi dokumentarne filme in morda bo nekoč, če bo dovolj sredstev in časa, posnela dokumentarec o Slovencih v Argentini. Pa ne samo o povojni generaciji, o kateri se v Sloveniji največ govori, ampak tudi o Prekmurcih in Primorcih, ki so se v Argentino izselili že v dvajsetih, tridesetih letih prejšnjega stoletja, tako kot njeni stari starši. Meni, da se lahko iz zgodovine slovenskega izseljenstva in izseljenskih zgodb naših rojakov veliko naučimo ter smo sposobni z več razumevanja in sočutja sprejemati današnje migrante.

Družina Molek Nadia, oče Oskar, mama Amalia, sestra Katarina

Nadia s sestro Katarino

Spomin iz otroštva Nadia s staršema

Nadia S podelitve nagrade za diplomsko delo